

nészi alakítások sínylik meg. Szerepük felfogásából hiányzik az az egység, amely végleg eldöntené, hogy egy boszorkánytörténetet akarnak-e színpadra hozni, vagy abból aktuálisabb jelentéseket kívánnak kibontani. Rendezőnek és színésznek meg kellett volna találnia azt a középállást — ami a darab voltaképpeni szándékából is következik — ahol mese és művészi mondandó szervesen egyértelművé válik.

Ennek a követelménynek leginkább Miklós Klára, Iványi József és Bicskey Károly alakítása felel meg. Miklós Klára a szépsévvé Selymes Sára szerepében valódi drámai légkört tudott maga körül létrehozni. Ha mérsékeli beleélését, kisebb modorosságoktól megóvhatta volna játékát. Iványi József — a szó jó értelmében — talán valamelyest fölébe is nőtt szerepének. Ő a koholt vád képviselője. Minden megnyilatkozása a megbízhatóság bizonyítéka akar lenni. A feje búbjái indulatokkal van felpumpálva. Ha a hazug vádak némely tényében nem is hisz, de az ilyen vádak társadalmi szükségességében feltétlenül. Iványi ezt a sematikusan is felfogható típust meggyőzően volt képes megformálni. Az alispánt alakító Bicskey Károlyról azt állapítottam meg — mindkét előadáson —, hogy nehéz művészi feladatokra érett, rutinos színész. Szellemes játéka értékes elemekkel gazdagította az előadást, de láthatóan nem tisztelte eléggé a szerepét. Vagy nem volt mit tisztelnie? Nagyvilági, ironikus és egyben joviális is néha. Olykor mintha a láthatatlan, ám feltehetően kegyes püspök gesztusait kisajátította volna. Kovács János pap alakja indulatosságában is mértéktartóan megformált, tehát meggyőző. Talán Mentés József tapadt leginkább az eredeti boszorkányhistoriához. De így szerepét félreértve is — s ez nyilván nemcsak az ő hibája — sikerült neki egy máshova illő kurta nemes falusi bírót alakítania. A bolond lány figurája, sajnos, hamis. Az a gyanúnk, hogy mind íróilag, mind színészilag kidolgozatlan. El kell ismernünk, hogy az epizód-szereplők többsége nagyon komolyan vette feladatát. Nincs lehetőségünk, hogy jellemezzük őket. Nem kétséges, hogy Károlyi István, Székelyhídi György és Szabó István szűk keretek között is művészi teljesítményre törekedett. Székely László díszletei jól ábrázolják és hangulatilag jól támogatják a darab kétrétűségét. Ebben a keretben az előadás jobb is lehetett volna. Gombár Judit jelmezei sok egyéni ötletességet tükröznek, elgondolásaiban azonban keverednek a történelmi és jelképes megoldások. Ez a keveredés, sajnos, az egész *Ürészék* gyengéje. Más gyengeségekkel is tetézve. Ebből az írónak kell elsősorban kikeverednie. Mindig a Múzsával kötve először szívbéli barátságot s csak utána szerződést a kiadóval és a színházzal.

KISS LAJOS

